

BÉKALENCSE

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hírlevele

2025. január

HÍREK

Sarkvidéki vendégünk: a nagy lilik

A nagy lilik (*Anser albifrons*) egy közepes testű, túlnyomó részt szürke tollú vadlúd. Költőterülete Európa és Szibéria legészakibb tundráin található. A telet nagy állományokban a kontinens belsejében vizes élőhelyeken, tavak közelében tölti. Hazánkban október és március közötti időszakban a legnagyobb számban előforduló vadlúdfaj. Elsősorban az Alföldön fordul elő, de a Dunántúlon sem ritka.

Vándorlása során éjszaka repül. Egy orosz gyűrűs példány közel 5000 km-t tett meg a szibériai Tajmír-félszigettől a Kárpát-medencéig.

Növényevő, elsősorban fűféléket eszik, gyakran nagyobb gyepeken, de a vetéseken is rendszeresen táplálkozik. Társas faj, hosszan tartó családi kötelékek jellemzik. A párok monogám, élethosszig tartó párkapcsolatot alakítanak ki. A fiatal

madarak akár egy évig is, de néha akár egész életükben szüleikkel együtt maradnak. A hasonló nyári lúdtól fehér homlokfoltja és csíkozott hasa különbözteti meg. Hangja éles, „lilik-lilik” kiáltás, melyről nevét is kapta. Hosszú életű madárfaj, vadon akár 20 évig is élhet, fogságban pedig nem ritka a 40 év feletti kor.

A nagy lilik világpopulációja nagy és stabil, ezért nem veszélyeztetett faj. Magyarországon nem védett, vadászható, de a Pacsmagi-tavak Természetvédelmi Területen telelő többeszes csapatai zavartalanul éjszakázhatnak és táplálkozhatnak a tél folyamán.

(Kép és szöveg: Kováts László természetvédelmi őr)

A 2025. év állatai, növényei

Év madara: bőjti réce	Év hala: kurta baing	Év rovара: sávós szitakötő
Év fája: korai juhar	Év gombája: sárga gévagomba	Év kétéltűje: sárgahasú unka
Év lepkéje: pókhálós lepke	Év vadvirága: mocsári nőszőfű	Év emlőse: magyar szöcskeegér

Túrák, rendezvények 2025-ben

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai 2025-ben is tartalmaz szakvezetési túrákkal, gyerekprogramokkal, rendezvényekkel várják az érdeklődőket.

Az alábbi linkről letölthető dokumentum a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság 2025. évre tervezett programjainak vázlatos bemutatását tartalmazza: <https://ddnp.hu/okoturizmus/esemenynaptar>

A programok részletes ismertetése – a gyülekezőhely megközelítését segítő térképpel és hasznos tudnivalókkal – mindig az adott eseményt megelőző hetekben kerül fel honlapunkra (<https://ddnp.hu/okoturizmus/programok>).

Programjaink egy része természeti jelenségekhez (például virágzás, madárvonulás) és időjárási körülményekhez kapcsolódik, ezért az előre meghirdetett időpontokban változások lehetségesek.

Guvat a téli vízparton

A téli nádas a felületes szemlélő számára kihaltnak tűnhet. Az összeroskadt, avas gyékény és a töredezett nád azonban a figyelmes szemlélő előtt ebben az időszakban is tartogat látnivalót.

Halk csippanások, időnként hangos visítások jelzik, hogy valami bujkál a növényzetben. A befagyott vizek nádasaiban guvatok mozognak. A malacvisításra emlékeztető hangjáról elhíresült, galamb méretű vízimadár a hideg ellenére is kitart nálunk, rendszeresen találkozhatunk áttelelő példányaival. Bár legtöbbször hangja árulja csak el, kis szerencsével a nádas szélén meg is pillanthatjuk.

A guvat (*Rallus aquaticus*) Magyarországon védett faj, természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

(Szöveg és kép: Völgyi Sándor természetvédelmi őr)

Madáritató télen?

De még mennyire! A természettel kapcsolatos médiatartalmakban sok szó esik a téli hónapokban a madáretetésről, annak mikéntjéről, szabályairól. Kevés helyen ejtenek szót arról, hogy vajon mi a helyzet a hideg időben a madáritatóval. A madáritató ugyanolyan madárvédelmi eszköz, mint a mindenki számára ismert madáretető. Legyen az csupán egy nagyobb virágálatét vagy egy profi módon kialakított sekély medence, a madarak egész évben látogatni fogják. Nem csak száraz nyári napokon, hanem a fagyos téli időben is használják, ha gondoskodunk folyamatosan a víz pótlásáról. A madáretető közelében létesített itatót a napraforgómagra járó összes madár látogatni fogja, és olyan fajok is feltűnhetnek ilyenkor a víz mellett, melyekkel egyébként ritkábban találkozunk az etetőnél. Ilyen például a kőrisek természetfogyasztó süvöltő, a fenyvesekben bujkáló apróság, a királyka, vagy a fagyöngy termésén táplálkozó léprigó.

Amellett, hogy hasznos tevékenység egy madáritató létesítése, talán nem csak a madárkedvelőknek örömteli látvány a sokszor alig 1-2 °C-os vízben fürdőző madarak látványa.

(Szöveg és fotó: Völgyi Sándor természetvédelmi őr)

FELHÍVÁS

A gyepek titkai V. fotópályázat

A Grassland-HU LIFE integrált projekttel kapcsolatban a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. és projektpartnerei ötödik alkalommal hirdetik meg a gyepek élőhelyek értékeinek bemutatását, népszerűsítését célzó fotópályázatukat. A pályázat kiemelt célja, hogy felhívja a figyelmet a gyepek és élőviláguk védelmére, megőrzésük fontosságára, valamint a gyepeket fenntartható módon hasznosító, a gyepeket védő helyi emberekre. Az elmúlt években a pályázatok tematikája a gyepek élőhelyeken élő növényfajok, gerinctelen és gerinces állatfajok, valamint a gyepekhez kötődő őshonos állatfajok bemutatása volt.

A fotópályázat ötödik fordulójának célja felhívni a figyelmet a gyepek szépségére és sokszínűségére, valamint a megőrzésükhöz szükséges emberekre és helyi, hagyományos ökológiai tudásukra, így a mostani kiírásban tájképek készítése, valamint a gyepekhez kötődő pásztorélet bemutatása a pályázók feladata.

A pályázatok beküldésének határideje: 2025. június 30. éjfél. A pályázatra jelentkezni és fényképeket feltölteni az alábbi online felületen keresztül lehetséges: <https://www.grasslandlifeip.hu/a-gyepek-titkai>

(Forrás: Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.)

Tematikus állati napok az Ős-Dráva Látogatóközpontban

A 2025-ös évben **Tematikus állati napok** címmel indítunk új programsorozatot az Ős-Dráva Látogatóközpontban. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság környezeti nevelőjének segítségével a résztvevők régi magyar háziállat fajtákkal ismerkedhetnek. Lássuk mikor, milyen állatfajok kerülnek reflektorfénybe!

Február 28.: parlagi szamár

Miért érdekesek a parlagi szamarak? Mire használták őket elődeink? Ilyen kérdésekre keressük meg a választ a Tematikus állati napok programsorozat első foglalkozásán. Testközelből megismerkedhetünk a látogatóközpont barátságos parlagi szamarával és minden résztvevő kis szamaras kézműves ajándékot készíthet.

Április 25.: racka és cikta juh

Mi jellemző az egyes hazai juhajtókra? Mi a különbség a racka és a cikta között? Mire használható a gyapjú? Ezekre a kérdésekre keressük a válaszokat a juhokat bemutató tematikus napon. Minden résztvevő betekintést nyerhet egy állattartó telep mindennapi életébe és mindenki egy bárányos kézműves apróságot készíthet a foglalkozás végén.

Május 23.: magyar szürkemarha

Ezen az interaktív sétán az ikonikus magyar szürkemarha kerül a foglalkozás középpontjába. A programon arra a kérdésre is megtaláljuk a választ, hogy mi a rideg tartás és hogy miért ezt az impozáns szarvasmarha fajtát tartották elődeink. A program zárásaként apró kézműves tárgyat készíthet minden résztvevő.

Szeptember 19: Shagya-arab ló

A szeptemberi foglalkozás főszereplői az ikonikus shagya-arab lovak lesznek. A programon választ kapunk arra a kérdésre is, hogy miért tenyésztették ki ezt a gyönyörű lovat elődeink. A program zárásaként minden résztvevő egy kézműves apróságot készíthet.

A programokon való részvételhez előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383.

Kezdési időpont: 10.00 óra. Részvételi díj: 1000 Ft/fő.

Szállás a nemzeti park közelében

Az Ős-Dráva Látogatóközpont területén található Kolokán Szálló csodálatos elvonulási lehetőséget kínál azok számára, akik lekapcsolódnának a világ zajáról és megtapasztalnák a természet csendjében rejlő harmóniát.

A 11 szobás, 50 fő elszállásolására alkalmas turistaházunkban minden adott ahhoz, hogy a vendégek teljes komfortban élvezhessék a természet nyugalma. Tökéletes alaptáborként funkcionál nagyobb „expedíciókhoz” is, hisz közvetlenül a tanösvények kiindulási pontja mellett, kerékpárutak és vízitúra útvonalak közvetlen közelében található.

Négy- és hatfős szobákkal, 2 apartmannal, jól felszerelt konyhával, hatalmas udvarral és tágas, 50 főt is befogadó közösségi térrel várjuk mind a pihenni, mind az aktív kikapcsolódásra vágyó családokat, vagy nagyobb társaságokat, de céges rendezvények, konferenciák lebonyolításához is adott a teljes körű infrastruktúra.

Ős-Dráva Látogatóközpont: <https://ddnp.hu/odlk>; odlk@ddnp.hu; +36 72 223-015; +36 30 402-7654
Kolokán Szálló: ddnp.hu/kolokanszallo; kolokan@ddnp.hu; +36 30 334-6703

Tekintse meg a virágzó magyar kikericset!

A január-februárban nyíló, fokozottan védett magyar kikerics egyetlen hazai élőhelye a Szársomlyó. A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság hetente 5 alkalommal indít garantált szakvezetési túrát a Szársomlyóra.

Javasoljuk strapabíró, nem csúszós talpú lábbeli viselését (erős túracipő vagy túrabakancs). A mészkő felszín nedves időben csúszóssá válhat. Ajánlott a réteges, időjárásnak megfelelő öltözk. A túra résztvevői ingyenesen tekinthetik meg a Nagyharsányi Szoborparkot!

Január-február folyamán – a magyar kikerics virágzása idején – a túrán való részvételhez előzetes regisztráció szükséges.
E-mail: szoborpark@ddnp.hu

A túrákkal kapcsolatos részletes információk az alábbi linken érhetők el:

https://ddnp.hu/okoturizmus/turalehetosegek/szakvezeteses_tura_a_szarsomlyora

Februári programajánló

Február 4.: DDNP Klub

Hegedüs Ivett: A szürke tölgy sokszempontú botanikai vizsgálata a klímaváltozás tükrében

A Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság népszerű előadás-sorozata a DDNP Klub. Az ingyenes előadások résztvevői sok érdekes titkot hallhatnak növény- és állatfajokról, betekintést nyerhetnek az igazgatóságon folyó természetvédelmi szakmai munkálatokba, Dél-Dunántúl természeti és kulturális értékeibe. *Helyszín: Tettye Oktatási Központ (Pécs), időpont: 17.00 óra. Díjmentes program.*

Február 7.: Idegenvezetés a Pintér-kert Arborétumban

Az Arborétum névadója az alapító Pintér János (1879-1933) pécsi banktisztviselő, aki a népszerű kirándulóhely, a Tettye közvetlen szomszédságában álló villaépülete környezetében az 1920-as évek közepén fogott a növénytelepítési munkálatokba. Szentimentális tájképi kertet hozott létre, amelyben a főként örökzöld növények mellett mesterséges várrom, fa pavilon, két vízmedence, valamint több szobor is megtalálható. A minden hónap első péntekjén megtartott garantált program résztvevői szakvezető kalauzolásával betekintést nyerhetnek a közel száz éves múltra visszatekintő gyűjteményes kertben megtalálható különleges örökzöldek, gyümölcsfák, dísfák világába.

Időpont: 10.00 óra. Program időtartama: 1 óra. Résztvételi díj: 1500 Ft/fő

Február 8.: Vizes élőhelyek világnapja – gyalogtúra Gemencben

A világnap alkalmából a Duna jellegzetes élővilága mutatkozik be az érdeklődőknek.

A túra során megismerkedünk az ártér életét nagyban befolyásoló folyam vízjárásával, a víz jótékony és rossz hatásaival. A part mentén húzódó füzes erdő fái között megleshetjük a gázlómadarakat, amint az uszadékfákon egyensúlyozva próbálnak halat fogni maguknak, belesünk a hódok életébe.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Telefon: 30/377-3388, 30/326-9459

Gyülekező: Baja-Dunafürdő, Bárka pihenőház, Bárka utca 75.

Időpont: 10.00 óra. Túra hossza: 9 km, időtartama: 3-4 óra. Résztvételi díj: 1500 Ft/fő

Február 8.: Tematikus barlangtúra az Abaligeti-barlangban – földrajz

A program résztvevői az általános barlangi túránál részletesebben ismerhetik meg a barlang kialakulásának földrajzi folyamatait, a karszterületek működését. A tematikus túra során nem csak szemügyre vehetjük a szebbnél szebb cseppköveket, a barlang oldásos és koptatásos formakincsét, hanem kialakulásukról, fejlődésükről is számos érdekességet hallhatunk.

Helyszín: Abaligeti-barlang, időpont: 14.00 óra, a program időtartama: 1,5 óra

Résztvételi díj: A barlangi belépő ára.

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 72/498-766

A résztvevők maximális létszáma 20 fő. A programon való részvételt 12 éves kor felett ajánljuk.

Február 14.: Párválasztás az állatvilágban

Az előadáson résztvevők ismeretterjesztő előadást hallhatnak a hazai állatfajok szerelmi szokásairól. Kiderül, mit jelent és mely fajra jellemző az úgynevezett barcogás, és hogy mely vadfajok élnek monogám és melyek poligám kapcsolatban. Arra a kérdésre is megkeressük a választ, hogy ki a hűségesebb: a fehér gólya vagy pedig a rétisas?

A részvételhez előzetes jelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383

Helyszín: Tettye Oktatási Központ (Pécs). Időpont: 10.00 óra. Program időtartama: 60 perc

Résztvételi díj: 1000 Ft/fő

Február 15.: Pécs sérülékeny zöld tüdeje

Mit tehetünk egy nagyváros közelében természeti környezetünk megóvásáért?

Körtúra a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet kedvelt, leglátogatottabb kirándulóhelyeinek érintésével. Munkatársunk terepi tapasztalatok és valós példák segítségével mutatja be, milyen közvetlen hatásokat okoz, okozhat a város közelsége, ezzel együtt a nagyszámú látogatóközönség a természeti területekre és értékekre. Megtudhatjuk, milyen lehetőségek, módszerek állnak rendelkezésre az esetenként kedvezőtlen hatások csillapítására, kiküszöbölésére.

Gyülekező: Pécs, Tettye tér 9. Időpont: 10.00 óra.

Túra hossza, időtartama: 6 km, 3-4 óra.

Résztvételi díj: 1500 Ft/fő.

Február 28.: Tematikus állati napok – Parlagi számár

Miért érdekesek a parlagi számárak? Mire használták őket elődeink? Ilyen kérdésekre keressük meg a választ a Tematikus állati napok programsorozat első foglalkozásán. Testközelből megismerkedhetünk a látogatóközpont barátságos parlagi számarával és minden résztvevő kis számáros kézműves ajándékot készíthet.

A programra előzetes bejelentkezés szükséges! Tel.: 30/377-3383

Helyszín: Ős-Dráva Látogatóközpont. Időpont: 10.00 óra.

Program időtartama: 60 perc.

Résztvételi díj: 1000 Ft/fő

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság, Ökoturisztikai és Környezeti nevelési Osztály
7625 Pécs, Tettye tér 9.

Tel.: 30/405-4571, 30/377-3388

E-mail: szilvia.wodtke@ddnp.hu, attila.komlos@ddnp.hu

www.ddnp.hu

Köszönjük, hogy meggondolja, kinyomtassa-e papírra ezt a levelet.

Amennyiben Ön nem kíván a továbbiakban hírlevelet kapni a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságtól, a következő linken iratkozhat le: https://ddnp.hu/hasznos/hirlevel_leiratkozas